

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030 (z perspektywą 2040)

Raport monitoringowy za rok 2023

1. Wprowadzenie

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP – Sustainable Urban Plan Mobility) to dokument strategiczny, którego celem jest poprawa jakości przemieszczania się i dostępności transportu publicznego oraz osiągnięcie zmian w zakresie klimatu i energii. Posiadanie uchwalonego dokumentu jest obligatoryjne dla jednostek samorządu terytorialnego w celu pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje drogowo-transportowe, w tym budowa i modernizacja dróg, wymiana taboru, czy wspieranie inteligentnej, zielonej mobilności.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego do roku 2030 (z perspektywą 2040) (SUMP LOM) jest planem działań skierowanym do jednostek samorządu terytorialnego z terenu Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (JST LOM), to jest 22 gmin: Lublin, Bełżyce, Bychawa, Garbów, Głusk, Jabłonna, Jastków, Kamionka, Konopnica, gmina Lubartów, Miasto Lubartów, Łęczna, Mełgiew, Nałęczów, Niedrzwica Duża, Niemce, Piaski, Spiczyn, Strzyżewice, Świdnik, Wojciechów i Wólka, oraz 4 powiatów: lubelskiego, lubartowskiego, puławskiego i świdnickiego.

Realizacja SUMP LOM dąży to tego, aby mobilność w LOM opierała się na komfortowym transporcie zbiorowym oraz uporządkowanej sieci dróg dla pieszych i rowerów, a przemieszczanie się w obszarze metropolitalnym powinno być bezpieczne i dostępne dla wszystkich. Ponadto, dąży do mobilności zeroemisyjnej i wykorzystywania w możliwie największym stopniu odnawialnych źródeł energii do transportu, który planowany jest w oparciu o współpracę samorządów z mieszkańcami.

Od początku 2023 roku JST LOM wdrażają ten plan, kształtując politykę transportową w wymiarze lokalnym i metropolitalnym. Stowarzyszenie LOM, którego członkami są JST LOM, jest odpowiedzialne za nadzór nad prawidłowym rozwojem zrównoważonej mobilności w LOM, poprzez monitorowanie procesu realizacji SUMP LOM przez każdą JST LOM oraz monitorowanie stopnia realizacji poszczególnych wskaźników realizacji celów operacyjnych oraz wskaźników rezultatu.

Poszczególne JST LOM są odpowiedzialne za wdrażanie swojej części działań realizujących postanowienia SUMP LOM i przekazują do Stowarzyszenia LOM raport z tych działań. Poniżej zaprezentowana została zbiorcza informacja o stopniu realizacji SUMP za rok 2023.

2. Informacje ogólne o realizacji za rok 2023 oraz interpretacja wyników monitoringu

W pierwszym kwartale 2024 r. zwrócono się do gmin-członków Stowarzyszenia LOM o przekazanie aktualnych danych dotyczących wskaźników SUMP LOM. Na tamten moment nie wszystkie dane były jeszcze dostępne lub też skutecznie zebrane. Aby wesprzeć merytorycznie i kompetencyjnie członków Stowarzyszenia LOM w agregowaniu i prezentacji danych, nawiązano współpracę z Urzędem Statystycznym w Lublinie. Porozumienie zostało podpisane 5 listopada 2024 r. Ze względu na wcześniejsze braki powtórzono proces zbierania danych z gmin w grudniu 2024 r., czego efektem jest Tabela - Stan realizacji wskaźników SUMP LOM za rok 2023 (patrz pkt 3).

Przechodząc do analizy warto podkreślić, że w badanym roku JST LOM nie podjęły znaczących działań dążących do poprawy wskaźników wskazanych w dokumencie. Wynika to głównie z faktu, że w znakomitej większości działania inwestycyjne z zakresu transportu podejmowane są przez JST LOM z udziałem środków zewnętrznych, a nabory na projekty mobilnościowe z programów takich jak Fundusze Europejskie dla Lubelskiego, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej, czy Krajowy Plan Odbudowy nie zostały jeszcze uruchomione w roku 2023. Co więcej, w celu pozyskania finansowania na projekty drogowe lub transportowe dedykowane JST LOM z instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, konieczne było uchwalenie i pozytywne zaopiniowanie *Strategii Rozwoju Ponadlokalnego LOM do roku 2030*, co nastąpiło dopiero w październiku 2023 r. Bez ukończonej ścieżki zatwierdzania Strategii LOM przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, JST LOM nie miały nawet formalnej możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne, co ograniczyło ich możliwości realizacyjne.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, większość wskaźników SUMP LOM w 2023 roku pozostało na zbliżonym do bazowego poziomie, zwłaszcza te wynikające z inwestycji. Aczkolwiek, co warto podkreślić, w kilku przypadkach odnotowano postępy. Obszary, w których JST LOM poprawiły wartości bazowe wskaźników SUMP LOM dotyczyły głównie działań prowadzonych długoterminowo w ramach własnego finansowania, procesów rozpoczętych we wcześniejszych latach oraz podejmowanych działań nieinwestycyjnych o niższym nakładzie finansowym. Przykładowo, gmina Nałęczów zaadoptowała standardy piesze i rowerowe, gmina Lublin powiększyła strefę płatnego parkowania o kolejne ok. 440 miejsc, jak również kolejne gminy ościenne zostały zintegrowane taryfowo i biletowo z komunikacją organizowaną przez gminę Lublin. Prowadzone były również działania w szkołach oraz kampanie informacyjno-promocyjne.

Podsumowując, *Plan Zrównoważonej Mobilności dla Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego* to fundament rozwoju transportu w regionie. Choć rok 2023 był okresem ograniczonych działań inwestycyjnych, zidentyfikowano kilka sukcesów, takich jak zwiększenie liczby planów przestrzennych, integracji transportu publicznego i budowy kolejnych kilometrów dróg rowerowych. Aby jednak osiągnąć cele strategiczne na rok 2030, konieczna jest intensyfikacja działań w latach następnych oraz efektywne wykorzystanie dostępnych funduszy zewnętrznych.

3. Tabela - Stan realizacji wskaźników SUMP LOM za rok 2023

Cele operacyjne	nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rok bazowy	Wartość bazowa	Wartość za rok 2023	Wartość docelowa w 2030 r.
Planowanie przestrzenne zorientowane na transport zbiorowy i mobilność aktywną	1	liczba JST LOM z obowiązującymi suikzpz, uwzględniającymi zasady planowania zorientowanego na zrównoważoną mobilność	szt.	2021	2	3	22
	2	liczba JST LOM z obowiązującymi standardami pieszymi	szt.	2022	1	2	22
	3	liczba JST LOM z obowiązującymi standardami rowerowymi	szt.	2022	0	2	22
Mobilność aktywna podstawowym sposobem realizacji podróży niedalekich	4	liczba parkingów B+R na terenie całego LOM	szt.	2022	44	49	90
	5	liczba zadaszonych parkingów dla rowerów przy szkołach na terenie całego LOM	szt.	2021	6	9	192
	6	długość dróg dla rowerów w LOM	km	2021	327,1	409,9	595
Rozwój spójnego systemu transportu publicznego	7	udział powierzchni zabudowanej Obszaru rozwojowego LOM, która znajduje się w odległości 2 km (w linii prostej) od czynnych przystanków autobusowych oraz stacji i przystanków kolejowych	%	2022	90,5	96,3	99
	8	długość wybudowanych oraz wydzielonych pasów dla autobusów w Obszarze rdzennym LOM	km	2021	12,4	18	34
	9	liczba JST LOM z wdrożoną integracją taryfowobiletową z komunikacją organizowaną przez Lublin	szt.	2021	6	13	21
	10	liczba węzłów przesiadkowych w LOM	szt.	2021	25	25	45
Optymalne wykorzystanie samochodów	11	liczba miejscowości w LOM przy drogach krajowych lub wojewódzkich z obwodnicami uwalniającymi ich centra z ruchu tranzytowego	szt.	2022	28	28	51
	12	liczba parkingów P+R na terenie LOM	szt.	2022	35	35	70
	13	liczba stref płatnego parkowania w Miastach LOM	szt.	2021	2	2	5

	14	liczba miejsc postojowych w strefach płatnego parkowania w Obszarze rdzennym LOM	szt.	2021	2735	2890	4000
	15	liczba ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów zeroemisyjnych w LOM	szt.	2021	22	36	176
Wzrost akceptacji dla wdrażania zrównoważonej mobilności	16	udział szkół w LOM zaangażowanych w działania promocyjne i edukacyjne związane ze zrównoważoną mobilnością	%	2021	11,8	17,7	100
	17	liczba kampanii informacyjno-promocyjno-edukacyjnych w LOM	szt.	2021	5	11	22
Rozwój logistyki miejskiej	18	długość dróg w strefach ograniczonego ruchu	km	2021	0	17,9	495
Rozwój struktur wspierających zrównoważoną mobilność	19	liczba międzygminnych działań dot. integracji publicznego transportu zbiorowego w LOM	szt.	2021	1	4	22
	20	liczba międzygminnych działań dot. integracji planowania przestrzennego w LOM	szt.	2021	0	0	22